

КАЛЯНДАРНЫЯ ПРЫМЕТЫ І ПАВЕР'І Ў СКЛАДЗЕ
АНГЛІЙСКАЙ І БЕЛАРУСКАЙ ФРАЗЕАЛОГІ

Брэйво Н.Г., Мінскі дзяржаўны лінгвістычны універсітэт

Матэрыялам нашага даследавання паслужылі дадзенныя тлумачальных, этымалагічных і перакладных фразеалагічных слоўнікаў. Сабрана і прааналізавана больш за 1000 англійскіх і беларускіх фразеалагічных адзінак (ФА) з кампанентам імя ўласнае асабовае (ІУА). Яны вылучаліся шляхам сузельнай выбаркі з дапамогай метаду фразеалагічнай ідэнтыфікацыі, распрацаванага А.У. Куніным.

Мы вызначаем *фразеалагічную адзінку* як узнаўляльную, устойлівую, раздзельнаформленую адзінку мовы, якая складаецца мінімум з двух слоўных кампанентаў з адзіным цэласным значэннем.

Намі не даследующа шматскаязыя прыгаворкі, загадкі, лічылкі, байкі, індывідуальна-аўтарскія цытаты (якія не набылі яшчэ фразеалагічнай устойлівасці і не замацаваны ў фразеалагічных слоўніках), тэрміны (кампаненты якіх не страцілі сваёй лексіка-семантычнай самастойнасці).

Абапіраючыся на доследы А.У. Куніна і прытрымліваючыся "шырокага" разумення фразеалогіі, мы мяркуем, што прыказкі і прымаўкі павінны разглядацца ў межах фразеалогіі пры ўмове, што яны не выходзяць за межы складанага сказа, адпавядаюць крытэрю ўстойлівасці і значэнні іх кампанентаў цалкам ці часткова пераасэнсаваныя.

Сярод прыказак і прымавак, даследуемых намі, значную групу складаюць каляндарныя прыметы і павер'і: *Прыйшоў Пётро – ўзяў мошак у вядро* (12 ліпеня); *St. Bartholomew brings the cold dew* (24 August).

У шматлікіх каляндарных прыметах і павер'ях увасоблены:

- верагоднасць змены надвор'я з надыходам пэўнага свята ці прысвятка: *Прыйшла Кацярына – прыйдзе і пярына* (7 снежня); *St. Bartholomew brings the cold dew* – Святы Баўтрамей прыносіць халодную расу (24 August);

- асаблівасці і ўзаемасувязі прыродных з'яў: *Калі Пётра з Паўлам плачуць, дык людзі праз тыдзень сонца не ўбачаць* (12 ліпеня); *If St. Vitus's day be rainy weather, it will rain for thirty days together* – Калі на Святога Вітуса ідзе дождж, дык будзе ліць яшчэ праз трыццаць дзён тож (15 June);

- меркаванні пра будучы ўраджай і шанцаванне на аснове назірання за надвор'ем: *Як на Юр'я пагода, то на грэчку няўрода* (23 красавіка / 6 мая); *На Тадора раса – канатель паласа* (21 чэрвеня); *If St. Paul be fair and clear, then betides a happy year* (25 January) – Калі на Святога Паўла пагодна і ясна, то ўесь год будзе шчасна;
- гаспадарчыя парады ў сувязі з рознымі порамі года – засяванне ніў, прывядзенне ў парадак агародаў, збор ураджаю і г. д.: *У дзень святога Кузьмы (1 мая) сеюць моркву і буракі; Ілля (2 жніўня) блізка, гніся, бабка, нізка, уставай ранен'ка дый жні да познен'ка; St. David's day, put oats and barley in the clay* – Прыйшоў святога Давіда дзень, авес і ячмень у гліну сей (1 сакавіка);
- асаблівасці сямейна-бытавога боку жыцця: *Святы Язэп сярод посту шлюб дae прахвосту* (19 сакавіка); *Blessed be St. Stephen there is no fast upon his even.* (26 December) – Благаслаўлены будзь, Святы Стэфан, – у твой дзень няма ўжо посту.

На фразеалагічным матэрывале з імёнамі святых можна назіраць цеснае пераплъценне розных па часе ўзнікнення вераванняў і рэлігій: страх перад прыроднымі стыхіямі і элементы пакланення язычніцкім багам і шанаванне хрысціянскіх святых як заступнікаў і намочнікаў у штодзённым жыцці.

ОПТИМИЗАЦИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ С ПОМОЩЬЮ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ

Василевская Т.Е., Тамарина А.С., Белорусский государственный университет

Дистанционное образование (ДО) – это практика, которая связывает преподавателя, обучаемого, а также источники, посредством специальной технологии, позволяющей осуществлять взаимодействие. Современные компьютерные телекоммуникации способны обеспечить передачу знаний и доступ к разнообразной учебной информации наравне, а иногда и гораздо эффективнее, чем традиционные средства обучения.

В целом мировая тенденция перехода к нетрадиционным формам образования прослеживается в росте числа вузов, ведущих подготовку по новым информационным технологиям. Во многих университетах используются технологии ДО для обучения студентов. Для ДО широко применяются телевидение и Интернет.

Важным интегрированным фактором типологии дистанционных университетов является совокупность используемых в учебном про-